

Oglas, pripodana ijd. tiskaju i računaju se na temelju običnog članka ili po dogovoru.

Novca... predbrojbu, oglase itd. kaže se napotnicom ili polazišnicom pošt. stanicice u Boču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja tučno označiti ime, prezime i najbliži poštu predbrojnika.

Tko list ne vireme ne primi, seko je javni odgovarivač u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarska, ako se izvane napisle "Reklamacije".

Cekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nestogni sve polzvarji“. Naroda poslovica.

Ugovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Leginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Izlaže svakog četvrtka o podne.

Notiskani dopisi se ne vraćaju, a ne dopisani i ne tiskaju, a ne frankirani ne primaju.

Predplata sa poštarnom stopom K u obče, } nagoditili K za seljake, } ili K 5/-, odnosno K 250 n. pol godine.

Ivan carinjevi više poštara. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali zo b., kolik u Puli teli iivan ista.

Urednički i uprava nalazi se u "Leginja i dr. Vla. Glušić pr. I. kamo neko se uaslovljuju svakim predpla-

tačkom u Puli.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Birači Hrvati i Slovenci!

U smislu našeg progresa od dne 5. (reza) pozvani ste da glasujete za ove kandidate:

I. Dne 7. juna (lipnja) ove godine u običnom izbornom razredu ili petoj kuriji (u kojoj biraju svi oni, koji su navrhili 24. godinu života, bez obzira na porez) za ove kandidate:

1. U četvrtom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Kopar:

Prof. Matko Mandić, državni narodni zastupnik, Trst.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotor Kopar osim grada Kopra, Milje, Valedoltra i Lazaret, ali od Lazareta ostaju u ovom kotaru mjeseta Pohegi i Cesari; sudbeni kotor Podgrad; sudbenog kotara Piran porezne občine Kaštela, Sveti Petar na Krasu i Kortedžola; sudbenog kotara Buje porezna občina Krasica.

2. U petom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Motovun:

Dr. Ivo Milić,

predstojnik c. kr. kot. suda, Buzet.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotor Buzet, osim mjeseta Buzet; sudbeni kotor Motovun, osim poreznih občina Motovun, Labinici i Višnjjan, mjeseta Opatjal, te porezne občine Višnjade, ali istaknuti je potonje mjesto Ferenci; sudbeni kotor Poreč, osim poreznih občina Poreč, Ter, Vabriga, Frata, Vrsari i Funtane.

3. U šestom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Pazin:

Dr. Matko Ladinja, odvjetnik, drž. nar. zastupnik, Pula.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotor Pazin, osim mjeseta Pazin; sudbeni kotor Labin, osim porezne občine Labin i mjeseta Plomin; sudbeni kotor Vodnjan, osim poreznih občina Vodnjan, Sanvičenat; sudbenog kota Rovinj mjesena občina Kansanar; sudbeni kotor Pula, osim diela porezne občine Pula, koji zadržava sam za sebe treći izborni kotor občega razreda, te osim poreznih občina Fažana, Galetan i Sitan.

4. U sedmom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Volosko:

Prof. Vjek. Spinčić, državni narodni zastupnik, Opatija.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotor Volosko; sudbeni kotor Krk, osim porezne občine Krk; sudbeni kotor Cres; sudbeni kotor Lošinj, osim poreznih občina Mali Lošinj, Čunski, Osor, Nerezine i Sv. Jakov, te mjesto Veli Lošinj.

II. Dne 19. juna (lipnja) ove godine u izbornom razredu sedam občina ili u četvrti kuriji (u kojoj biraju oni, koji spadaju u peva dva občinska izborna mjeseta ili plaćaju najmanje 8 K čistog po-

reza) pozvani ste da glasujete za ove kandidate:

1. U drugom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Kopar:

Škerbec Matej, župnik-dekan, Krkavce.

Valentić Josip,

nadučitelj, Sv. Anton kod Kopra. Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine suda Koparskoga, osim Oltre i Lazareta bez Pohegi i bez Cesari i njihovih mjeseta; od suda Piranskoga občine Sv. Petar Amata i Korte; od suda buškoga grada Krasica.

2. U trećem izbornom kotaru sa glavnim biračištem Volosko:

Dr. Ivan Pošćić, odvjetnik, Volosko.

Ribarić Josip, profesor učiteljišta, Kastav.

Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine pod sudom Voloskim i Podgradskim.

3. U četvrtom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Pazin:

Grašić Josip, župnik, Beram.

Dr. Dinko Trinajstić, odvjetnik, Pazin.

Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine pod sudom Pazinskim i Labinjskim.

4. U petom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Buzet:

Červar Šime, župnik, Zrenj.

Sancin Ivan, učitelj pošlodjelstva, Pula.

Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine pod sudom Buzetskim, Molovanskim osim Višnjana, Labinici i Višnjade, izuzevši od nje Ferenci; pod sudom Porečkim, osim Tara, Vabriga, Frata i Funtane.

5. U šestom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Pula:

Kirac Luka, župnik, Medulin.

Dr. Ivan Zuccon, odvjetnik, Pula, sada zem. prijednik.

Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine pod sudom Paljikim osim Fažane, Galetana i Sitan; pod sudom Vodnjanjskim osim porezne občine Sveti Vincenc i pod sudom Rovinjskim, osim občine Vale.

6. U sedmom izbornom kotaru sa glavnim biračištem Krk:

Andrijević Anton, župnik u m., sada zem. prijed., Poreč.

Ambroz vit. Haračić, profesor u miru, Mali Lošinj.

Ovom izbornom kotaru pripadaju vanjske občine pod sudom Krčkim, Creskim i Lošinjskim, osim Čunski, Nerezine, Osor i Sveti Jakov.

II. Dne 30. juna (lipnja) ove godine u izbornom razredu gradova, trgovista i obrtničkih mjeseta (u kojem glasuju oni, koji spadaju u prva dva izborna mjeseta ili plaćaju najmanje K 20 čistog poreza) pozvani ste da glasujete za ove kandidate:

1. U trećem izbornom kotaru sa glavnim biračištem Pula:

Stihović Josip, ravnatelj Istarske Posuđilnice, Pula.

Političko društvo za Hrvate i Slovence u istri.

Pazin, dne 10. svibnja 1914.

Tajnik: dr. Ivan Prudan.

Predsjednik: dr. Dinko Trinajstić.

dakle velevažan dan izbora, u kojemu igraju glavnu ulogu poštjenje, unutarnje osvjeđenje, što će sve ne može i ne smije prodati za sve blago svijeta.

Dužnost je naša da narod politički uzgajamo. U dane izbora i za izborne svrhe nesmisle se potrošiti niti filira za piјace, a Bog sačuvaj da bi koji ratničko laku nagradu kao uvjet da ide glasovati. Takvog stvora postajimo protivnici, jer je nijedan posao kupovati ljudi, njihov glas, njihovo poštjenje. Ljudi, koji će pusti pridati, nisu za nas; ono je kušna deljad, od koje se moramo čuvati.

Znali su kadgod protivnici postići po koju pobjedu na takav nepošteni način, nego te pobjedo nemaju hrajinog uspjeha, i to, čim narod otvoriti oči razuma, te vidje kako je on skup, sa velikim kamatišima, vratio dan mu novac u crne te svrhe.

Na dan izbora svi neka pristupe k izbornoj tari onim mušternim dostojanstvom kakvog zahtjeva veliki ovaj čin. One će dano će cijelog našeg naroda, Hrvata i Slovenaca, bili uprte u našu Istru, da vide koliko je narod napredovao te prama tomu sude, ja li vrijedan boljih dana.

Ne smiju se naši izbornici zapasati, da će taj i taj kotor sjeguriti nas, te da se dake ne treba toliko mucići. Tko tako misli na saslu je pogrešan putu, i to s dvjema razloga: prvo, u vrijeme izbora može se avila dogoditi, jer djavao ne spava, a drugo, što je najvažnije, valja dobro zapamtiti sljedeće: ne ide se samo za tim da naši kandidati budu izabrani, nego za ide zanimi da budu izabrani sa velikim brojem glasova, da svi naši

izbornici daju tim predloženicima političkoga društva svoj glas, da ovi izbori budu pravi narodni plebišti, i to stoga, što će se po svršenim izborima brojiti svi glasovi dani talijanskim i slavenskim kandidatima, te će ti brojevi biti predmet statističkoga proučavanja. To bi proučavanje moglo imati za naš narod veoma neugodnih posljedica, ako bi broj naših glasova bio mnogo manji nego što mora da bude, obzirom na broj našega naroda, iako bi se dokazalo da među našim izbornicima ne vlaže ona potrebljana narodna disciplina, ono potrebno razlikovanje osobne od načela, te bi se opazilo da je u kojem katu, povrh službenog kandidata stranke, predloženoga od Političkoga društva, dubio koji drugi naš čovjek, kao autokandidat, po nekoliko glasova, te time poremeti narodnu sliku i bacio neizbrisivu ljudu na svoje ime.

Svećenici, učitelji i vi svi koji imate prilike biti u neprestanom dodiru sa narodom, vi ste prvi dužni da o tome uvijek govorite narodu, neka dobro shvatit svoju dužnost, te složno ide na izbor.

Posebnu pako važnost imati će glasovi u takozvanim talijanskim kolarima, te neka u tim kolarima naši budu pripravljeni na svaki poziv.

Posebna preprička neka ide našim organizacijama, što se tice članova izborne komisije i pouzdanika (fiduciara) kod izbora.

Po zakonu ima politički komesar da imenuje "za svaku biralište (sekociju)" i za svaku kuriju, po dvojicu članova izborne komisije, te da pusti da prisustvuje izboru nekoliko ljudi, koje svaka stranka, koja sudjeluje izboru, predloži kao svoje pouzdanike (fiduciare).

Na vrijeme valja dakle da se javi političkoj oblasti u talijanskim općinama po dvojcu naših ljudi, za svaku sekociju i za svaku kuriju, napose, koje se predlaže da budu primljeni "kao svakički izborne komisije i nekoliko imena naših ljudi (2 do 10), koji neka budu prepričeni kao strankini (pouzdanici, i to za svaku sekociju i svaku kuriju) napose. Ospamot da članovi komisije i fiduciari moraju imati pravo glasa u odnosu se sekociji i kurijama.

U hrvatsko-slovenskim općinama drugi je poziv, jer čemo tamo imati naše ljudje imenovane od općinskog glavarstva.

Za politički kolar Pula, neka mjesni pouzdanički zborovi jave ta imena predsjedniku kolarstva pouzdanitog zabora gosp. Dr. L. Scaller-u, odvjetniku u Pulji.

Za sudbeni kolar Labin, neka se javi predsjedniku kotarske organizacije Velebit, gosp. Šupolku A. Zidarić-u u Krasanu.

Za sudbeni kolar Poreč, predsjedniku kolarstva organizacije Velebit, gosp. A. Andrijeviću, zemaljakom predsjedniku, Poreč.

Za politički kolar Kopar, neka se obrate predsjedniku kotarske organizacije gosp. nadučitelju Josipu Valentiću, u Svetom Antonu kod Kopra.

Za sudbeni kolar Vrsosko, predsjedniku one kotarske organizacije, gosp. Dr. Gjuru Červaru, odvjetniku u Vrsoskom.

Za politički kolar Lotinj, gospodinu Ivana Ruškoviću u Malom Lotinju.

Svi ovi navedeni će zatim javiti svim političkoj oblasti, i to kako ričeno točno naznačivši za svaku sekociju i svaku kuriju napose, a naravski isti ljudi mogu biti za obe kurije, ako samo imaju pravo glasa u tim kurijama i sekocijama.

Isti sudbenoga kolara Motovun i Buje neka se izrazivo obraće svim mjesnim pouzdaničkim zborovima drutvenom odboru našeg Političkoga društva. Odbor P. D. je već primio nekoliko imena, nego nije jedva podpuno i miye po svoda sve jasno, neka se dokle poture svim našim zborovima u tim kolarima te ponovno jave imena članova komisije i fiduciara prima gornjim uputama, da je zatim odbor P. D. protiliđi političkoj oblasti.

Naš jezik kod porote u Rovinju i naši ljudi.

U zadnjim dvjema člancima "Iz vjesnika okružnog suda u Rovinju" ovoga lista, izneseno je bilo o odnošajima na tom okružnom судu, koji se zbiraju na štetu našeg jezika i naroda. U prvom članku gore spomenutoga naslova je članakopisan pri koncu istog članka spomenuto držanje naših ljudi u jezikovnim pogledu kod naših sudova i dotaknuo se kratko i pitanju porote na okružnom судu u Rovinju, te je između ostalog spomenuto, da se našemu obučeniku proglašuje sve u talijanskom jeziku, a tek se kasnije objavi presuda sa par hrvatskih riječi, tako da prije obučinščinu saznade, radi tesa i na što je obučenik osudjen, nego li on sam.

S obzirom na to, želimo najprije malo potonationi iznjeti o nepravdnosti, što se naša narodna narodna i. j. obučenica našeg naroda kod rovinjske porote, koja se opet sastaje dne 2. budućeg mjeseca.

Kako je poznato, pred rovinjskom se porotom celi postupak vodi talijanskim jezikom. Da vam je bilo samo jedanput na jednoj porotu raspravi, vidjeli biste u kakvom se tužnom položaju nalazi naš obučenik, te ako nije ponešao pokvaren, jedva dife na obučeničkoj klupi, u njemu ima male života, sjedi prekrštenih ruku, plaslijivo se obazire na porotnike i suce, obučenih ociju čeka da bude izrečena osuda, da tih prije svrši stvar, da tako bude konac njegovim patnjama.

Poznat je, da se po § 830 kp. pravnickog porotnika, to jest temelj presude, propita najprije o odnosnosti obučenitkovoj, a onda dovezen obučenik u dvojnu raspravu, bude u smislu § 838 kp. opet pročlan. Prvom čitanju mogu svim obučenikima prisustvovati i zato drugo čitanje je samo za njega i naša svrha, da mu se pričini izrek porotnika, da li su ga porotnici proglašili krivim ili ne. To je svrha tog čitanja, to je misao zakonodavca.

No ta svrha se polučuje samo onda, ako je pravorick sastavljen i pročitan u onom jeziku, kojega obučenik razumije, ali kada se to ne događa kao n. pr. kod rovinjske porote, što onda? Onda taj čin postaje formalnost, formalnost smjene za slušaoca, a što je još gorje, pogorjeva dugovnu bol obučenika. Obučenik, koji je tvoj čitali pravorick, znači da u njemu stoji njegova osuda a nije ga razumio, triput još više, dulje, jer mora da čeka govoru tužitelja i branitelja, njemu opet ne razumije, mora da čeka da svrši vječanje sudaca i napokon iza proglašenja presude, njemu opet ne razumije, doznaće "potio tot discrimina rerum", da je bio osudjen i dopao se neke karne.

Ako pomislimo, da je malo koji odvazan, da gleda mirno u strasne oči smrti, moramo zaključiti, da ovo što se u tom pogledu događa na takovoj porotnoj raspravi, je užasno, netuđeno, a k tome još i protakonito! Pomislite si samo u kakoj stazu neizvjesnost more da čeka naš čovjek, dok nakon onih tolikih formalnosti dozna, da je bio osudjen i na koliko li pak da čuje napokon da je rijekjen. Kod takvog čovjeka traje duševna bolest, više, njegova tortura je gora i možda ga čini više trpit, nego vremena kazna, na koju je bio osudjen.

To znaju svi potvani faktori, ali njih za to malo navješt potječe, a pred zakonima red bi da utvrdi imunitet.

All vrijeme bi bilo, da se prestane mucići naše ljudi na taj način, te nek se presude proglašava da ih tučeni razumije, te same humanitarnost zahtjeva.

Za diktat narod je čemo sanjati jedan pravac, što se je dogodio na jednoj porotnoj raspravi u Rovinju, kad su na obučeničkoj klupi sjedili mat, žena i njihova

kćerka hrvatske narodnosti. Bili su riješeni, ali oni su svejedno jos i nadalje živjeli u onoj užasnoj neizvjesnosti, što je bilo očito vidjeti na njihovom držanju, dok im se nije smilovao službeni branitelji, te im saobčio njihovo rješenje, te se je onog časa vrlo lijepo razabrato onaj preobražaj njihovog lica, da su se konačno riješili daljnjih duševnih mukal. Obdučinje je već izlazilo iz raspravne dvoranice i raspravljalo o samoj presudi i o obučenicom, a oni su bili zadnji od prisutnika, koji su doznavali za sadržaj presude, pak nije li to užasno!

Iz samog gore navedenog proizlazi jasno, da je potpuno opravдан naš zahtjev, da bi moralia u Rovinju zasjedati i hrvatska porota, te bi nadležne oblasti morale udovoljiti našem opravdanom i zakonitom zahtjevu.

Glede pak držanja naših ljudi, u jezikovnom pogledu kod naših sudova, tvorimo na žalost spomenuti, da bi se mnoge abnormalnosti uklonile, što se zbiraju na istom i gađanje našeg jezika na našim sudovima u Istri, kad bi svi naši ljudi, a napose naši odvjetnici bili na svom mjestu.

Zbog nepoznavanja hrvatskog jezika sa strane talijanskog suca, govore i diktiraju naši odvjetnici zapiski u talijanskom jeziku, a onda ga zapisnicar prevadja na hrvatski jezik; to se događa u boljem slučaju.

Ni imade slučajeva, da je naš odvjetnik (n. pr. dr. Mangarelio) branio hrvatskog obučenika, ali on je savim tim govorio talijanski! Dapaće poznatnam je slučaj, gdje je Hrvat odvjetnik (dr. Flego) branio hrvatskog obučenika, a predujeatelj rasprave bio Hrvat, ali on je svejedno talijanski govorio kroz cijelu raspravu, a da ne spojminjivo njegove iskaze kao svjedoka, koji su uvek u Rovinju govoreni u talijanskom jeziku.

Pitamo sada, kako opravdavaju taj svoj postupak ti naši odvjetnici? Čino li to je nekoj obziru ili iz kakove koristi za sebe? Ali ako to čine iz nekoj obzira, to ih da pitaš, da li bi jedan talijanski odvjetnik imao onog obzira prama namenu sucu, kao što ga imaju naši prama talijanski sucu?

Nasi odvjetnici nebi smjeli imati onog obzira prema talijanskim sučima radi njihovog nepoznavanja našeg jezika, već bi moralni, ako su svjestni svog položaja, načinu otvorenog prema našemu jezikovnoj raspravnosti.

Talijanski odvjetnici ne samo da nebi imali ovih obzira prama namenu sučima, već se dapaće događa, da dodaju i strengi glede jezikovnog pitanja radi prilučba sa strano talijanskog odvjetnika.

Ako čemo dakle uspijeti u našim zahvaljivima od potrebe je, da narod sam, a ono bio njegovi predstavnici ustanu i sagđi i uvježbaju najbolje proti svakom potkujućem krenjanju i tečenju prava zajamčenih našim zakonima. Sragdje, uvježb i dosljedno moraju ustaniti na obranu našeg jezika. U protivnom slučaju događat će nam se i nadalje nepravda u jezikom pogledu, te nam neće donijeti nikakova ploda ni govor, ni pisanje u novinama, ni protestne skupštine u narodnom pogledu, ako svu ne doznaćemo odlučno i dosljedno u tom pogledu.

Nat narodni napredak u Istri zahvaljuje, da uvek, svagđe odlučno i dosljedno nastupamo za svoja narodna prava, ako ih ubitimo svoj jezik, rod i milu svoju grudu.

Pogled po Primorju. Puljsko-Rodinski kot.

Velika izborna skupština. U subotu 16. 1. m. u 7 sati na večer obdržavat će se u velikoj dvorani Nar. Doma, uz ovaj dnevni red: Pozdrav predsjednika, krešića Lajnika-blagašnjika, izbor novog odbora, izbor delegata za glavnu skupštinu Drube, eventualiju.

Slaveni Pule! Za skore izbore za zemaljski sabor Istre spremaju se proti nama svi naši protivnici, da pače i oni, kojih imaju ovđe tek malena šaćica, Niemi.

Zato je naša svela dužnost, da se svi Slaveni u Puli što jače saberemo, slijedimo i okupimo kao prava braća jednoga stabla, jer jedino tako moći ćemo uspešno odbiti navale svojih protivnika.

Braćo Slaveni! Ako Hrvati u ovom gradu plaču, ni Vaše srce ne može biti veselo; zla počinjena našemu narodu počinjena su i Vama. U ovim teškim časovima, kad se sve slaže proti nama, ne smijemo pružiti žalostnu sliku nesloge ili rascjepkanosti, da nas protivnici tako lakše zaskoče i pobiju.

U slogi je snaga, u bratstvu je moć!

U subotu skupimo se svi u Narodnom Domu, da čujemo poduke i napuške, kako treba da složni i kompakti nastupimo proti neprijateljima.

Beć mu — da ti ne reče. U zadnjem broju svog lista rugaju se porečki koritari našoj stranci; da je porodila tobož teško svoja kandidata za predstojeće zemaljske izbore. Čemu taj rug, pitati će se onaj, koji ne poznaje zemaljskih koritara Istre. Evo čemu. Oni su već skoro pred mjesec dana oglasili dvojicu svojih kandidata za redene izbore; pred osam dana oglasili su opet dvojicu ili trojicu, tako, da se danas znade za njihovih pet ili sedam kandidata. Te svoje kandidate reć bi radnju tako teško, da mora kod svakog poroda biti pravutno više babica i više liečnika sa kletčama i raznim drugim kirurgijskim oruđjem.

Porod njih osobito je tešak u gradu Puli: do sada nisu roditelji mogli pomoći ni najveći liečnici vještaci a la dr. Ante Chievi (čujemo, da se od zadnjih izbora za zove tako) i dr. Deveschovich (i on da se od zadnjih izbora tako zove i pite). Isprćavaju se, da je porod tako tešak, jer da puljska rodilja nosi još pećer do žestero 'dojedjadi'. Drugi pametniji Talijani tvrde, da gornji liečnici puljske rodilje opomenutom ispricom obsećuju samo prostotu radi toga, jer je puljska rodilja porodila već jednoga, ali na užas tih liečnika rodila je Hrvata Korenici, pak zatezu porodnjem samo tako, da će se možda Bog smilovati te im roditelja porodi barem dva Talijana. Jednoga su već kličući vati van, ali kad opaziš glavu te vidješ da je i inji pun hrvatske krvuri, odbacite kličjek i ostaviš ga tako višeć, dok kamorra ne odluci o životu ili smrти tega kandidata za tovjkja ili lješinu, a dolti u jednima rodilja u operac. dvorani Apollo muti i previja od boli. Ele tako teško radnju puljsku rodilja Talijanske kandidate.

Odatle rug ili poruga na našu stranku, koja je bez tih i takovih priprava i operacija na jednom proglašila sve svoje kandidate t.j. 19. njib, kako njoj to po zloglasnoj izbornoj reformi prispala. Rug porečkih koritara pada dakle njima na obraz (oprosti nam Bože, jer obraz nemaju), nipošto nama ni našoj stranci, koja je nakon potrebljih priprava i poslije zlog suda i sventranog ispitna na jednom proglašila sve svoje kandidate. Sada čekamo, da vidimo, kad će porečki koritari sretno poroditi zadnje svoje nedonošće. Zbiju želimo znati kad li čemo to dočekati. Nedaj Bože, da bi to bio osmomjesečnik — jer takvi obično ne živu.

Skupština Pedrašnico Družbe. U nedjelju dne 17. 1. m. u 10. a. pr. podne obdržavat će Područnica Družbe sv. C. i M. u Pulji svoju glavnu godišnju skupštinu u Velikoj dvorani Nar. Doma, uz ovaj dnevni red: Pozdrav predsjednika, krešića Lajnika-blagašnjika, izbor novog odbora, izbor delegata za glavnu skupštinu Družbe, eventualiju.

Sve podružnice naše Družbe imale bi bili prave žile odvodnice, kojima se počaje život i snaga matici, našoj Družbi, on je zato prva i najpređa dužnost svog rodoljuba, da se skupljaju u podružnicama i iste tako jačaju, da uzmognu to izdaznju i odpornejnu snagu datu Družbi.

Jakost i život svakog društva ima se uslaknuli na glavnim skupštinama, pak je zato dužnost svih nas, da u što većem broju pristupimo u nedjelju na skupštinu Družbe.

Odbor družbine podružnice pozivlja ujedno Slavene grada Pule na nedjelju skupštinu, na kojoj će se mnogima pročitati osjećaj darežljivosti prema našoj Družbi a mnogima će biti poticalom, da se učlane u podružnicu Družbe.

Zato rodoljubi u nedjelji svi na skupštinu podružnice Družbe u Puli.

Premještenje. Ovih dana bio je pre-mješten g. Rudolf Modrić iz Pule k redarstvenoj oblasti u Split. Kako dozna-đeno, uslediti će i druga redarstvena pre-mještenja u Puli, osobito onih, koji su bili došli u sukob sa svojim predstojni-kom. To će uslediti stalno iz službenih obzira i razloga, ali mi očekujemo, da se neće samo kazniti podređeni i time dati zadovoljstvu predstojniku, komu je bilo rečeno i dokazano, da riba od glave . . .

Iz Rovinjske strane. U četvrtak 30. svibnja 1914., dogodio se lijepi prizor u činskom uredu u Kanfanaru: nepoznati čeli „d' occasione“ provališe nodu u činskom uredu, a kad očušile zvezketanje njih oružnika koji se vrataku sa žmijinim, dade se u bijeg. Kad je dan os-van, oružnici nakon konstatacije da je pror pretomljen a da udje u trag i proadju lupeže zamolite od druga straže među u Marčani pomoć njegovog psa. Ujutro rano nadodje taj „vratži“ pas — i tek ga narod zove — i kud će cude, prijeti po općinskoj sobi i ravno trgom u kubu, na tajnika Košaru (Cossara) te istog grđno navali lajanjem označivati tako svome gospodaru za traženog lupeza, nu kad je gospodar svog psa uvje-đen da to nije traženi lupež, pas potrazi lupeze drugog i uspije da doveđe cijeli sparat oružnika pred kuću jednog mladog seljaka, udje dalje u kuću i dodje do kreveta gdje spašava taj mladić, grdo dale se na istog lajati kao prije na Košaru, oružnici provedoće ispitavanja i uhapsile istog a kasnije i bez psa jednog manca toga te ih vezane večernjim vla-kom otprije na bladovanje u Rovinj.

Kako se čuje to vratži pseto neće uzeti luku za rodakvu, već gdje njegov nos dodje tu je tajna otvorena pa je tako i pred par dana otkrio zlikovca u Žminju, koji je svom suseljanu foze posjekao; on se ne varia, ili bolje do sada jo učinio dobro službu izuzov da je pogrešio i na Košaru našao. Dobro bi bilo da budo-tada upotrebljen u izborne avrhe jer bi po njemu otkrio i tajne naših protivnika te bi se moglo doznati koje glasovnike smrde po talijanskim lirama.

Klerikalna stranka u Rovinju u nedjelju proglašila je svojim kandidatom za oba izborna sreća savjetnika okruglog suda u Rovinju Dr. Antuna Signori, koji stoji na programu da brani svoju narodnost a inace da postavlja ludiju i prava iste, da radi, pospiješi, pomogne i uznaostju svim učilama da sabor uzmogne raditi za dobrotu i blagostanje naroda, to je u kratkim potesima naglasio u svom zahvalnom govoru dok si pridržao posebice drugi put polančki svoj program djelovanja rastumačiti. U Rovinju klerikalna talijanska stranka broji apsolutnu većinu izbornika, a pučanstvo voli svog prvaka i proglašenog kandidata protiv kojega će ostati svi liberali i mješani popovi, pa da osuđete nje-gov labor, korupe je neću feliti što se vidi i po tome da se je sastao odbor, odaslanici kojeg obilaze gradom da sabiraju novčane pripomoci za izborni fond. Gos-

podo rovinjci, čemu vam sve sile, obratite se vašoj Leghi da Vas pripomože ili kako ćisut neće da zaboravi na svoje ni poslige svoje smrti, tako i vi njegova braća tražite da vam povrata onih var stotinjaka kruna što ste nabrali prošlih poklada uslijed silnog napora za vašu legu i time ćete imati bolji fond da na brata napadate.

Iz Premanture. Prigodom velike za-bave u Banjolima, sakupio je ravnatelj podružnice Družbe sv. Cirila i Metoda u Premanturi g. Petar Mezulić K 88-81, čiji novac se nalazi u blagajni podružnice.

Za Družbu. Gosp. Anton Vičić, blagaj-nik društva „Istarska Sloga“ u Chicago (Amerika) posao je za Družbu K 115—. Ovo rodoljubno društvo naših zemljaka u dalekoj Americi sjeti se više put kroz godinu sa ovećim doprinosom naše Družbe, pak plemenitoj braći i ovim putem izra-zujemo najgdračniju hvalu u ime naše djeđice te da ih Bog poživi i stostruko naplati svakom srećom!

Na kritikama djeteta Antuna Vitasovića u Puli sabralo se za Družbu K 12—. Prigodom premještenja Antuna Gučinu, oružniču, postajevodje iz Marčana u Kanfanar, sabralo se među prijateljima na oprotnoj večeri za Družbu K 14—.

Zivili plemeniti darovatoljii Napred za Družbu!

Bosinjski kofar

Iz Cresa. U nedjelju dne 17. tek. mj. obdržavat će se ovdje velika izborna skupština u Narodnom Domu. Izbori su pred vratima, pak treba da se i mi spremimo, te na zaostanemo za našom ostalom braćom hrvatskom. Osobito pak u ovom gradu treba da pokażemo Talijanima i c. kr. vlastima, da nas Hrvati ima ovdje veliku većinu, pak nam c. kr. vlasti veliku kri-vicu i nepravdu čine, kad dopuštaju i po-mazu, da s nama nepravedno i nezakonito vladaju Talijani, jedna neznačna ma-njina.

Ta anomalija treba da već prostane, a to ćemo postići jedino međusobnim osvjećivanjem, upoznavanjem i čvrstom slagom, stisnuvši se svi u jako redove pod devizom: jedan za sve a svi za jednoga. A takva sloga i jakost pokaze se najbolje kod izbora, gdje se brojkama do-kaže svoju snagu, koje ocito govore i ne mogu se zaboraviti. Zato treba da pristupe svi nudi na skupštinu, en eujemo kako se imamo poneti kod izbora dne 7. junija i da poradimo svi, jedan drugoga nagova-rajući i potičući da podjemo 7. junija na izbor svi složno za našega narodnoga kan-didata.

Krčki kofar

Iz Bađke. Neki se „Prijatelj“ poturio da ispuca u „Riječkim Novinama“ cijelu ilitanju besmislica, na koje ne kannim oba-zirati se, jer bi mi se činilo presmještanju da na ona noslana pitanja odgovaram. Ni na kraj pameti mi nije nikad bilo da spočitavam kome nerad kada to nezaštuje, već dapače avgađe prvi priksnjem zasluge i rad ma i najvećemu protivniku kada to zasljužuje.

Družim samo za shodno da mu kažem, da se ne ističe toliko svojim prevelikim zaslugama, specitavajući drugima nehaj-stvo i nemar za narodne potrebe. Mogao bih mu punim pravom kao jedan između prvih podetnika i zasnovalaca svih onih ustanova koje on nabraja, upravili sva ona pitanja, i dodati k tomu, da li jo uobič gledao već svjelo božje, kada je pisac onih redaka učestvovao prvim za-stanicima u osnutak Citaonice par de-cenija unatoč i od onda nepre-kidno bio uvek među prvima u radu za sve veće narodne potrebe, pomstuci zbo-gom i tvorom svaku plemenitu narodnu

ustanovu. Toga ne ističe da se hvali, već ga tim više boli sručje, e se nadje kojigod da smeta svjesno ili nesvjesno skupnotne radu. Zato opominje i stavljana arca svima slogu i zajednički rad, da ne propadne ono što se žrtvama podiglo. Ne pitati se tko radi više, tko je više zaslužan, ne obazirati se na osobnosti, već svaki prema svojim silama dužan je da podpomaze gdje može. Toliko na razmišljanje g. dopisniku a na daljnja njegova buncanja ne odgovaram.

Baščan.
Baška, Za djeće zabaviste u Baški dojavao je g. Marko Francić K. 5.

Za promicanje pouke u ženskom ručnom radu darovao: Marija Rade rodj. Semerdić K 10, Mate S. Hero K 6, pop Vinko Premuda, župnik K 4, po K 8 Aćim Zorić, N. N., po K 2 Anka Francić, Nikola Hero, po K 1 Šeršić Marija, Franjo J. Matejčić, Juraj Matejčić, N. N., N. N., N. N., N. N. Ukupno K 36. — Darova teljima se najljepe zahvaljuje, a ostalim domorodcima preporuča da se i oni ugleđaju u gornji primjer.

Voloski kotar

In Voloskoga kotara. Dne 10. maja obdržavao se je prvi izborni sastanak u ovom kotaru u oči novih časopisnih izbora i to u Šrdoči-Dražica, u dvorani, kakovoj imade mali para u pokrajini. Sastanak je otvoren u ime političkoga društva za Hrvate i Slovence u Istri dr. Potčić. Posdržavši plesutne, govorio je o istarskom saboru koji nije zaboravio, o tome kako je i novi izborni red i zamjenski red nepravedan, a kako se talijani niti toga nisu htjeli držati, već su htjeli i nadalje palačili usupor zdravom razumu i pisanim temeljnim državnim zakonima, naročito § 19. temeljnoga državnoga zakona, koga je govornik od rieci do rieci pročitao. Kako svaki čovjek bude da bude ravnopravan drugomu, tako i se još vadićem pravom mora biti jedan narod drugomu, te zatvara jedan od drugoga zapovjedati. Hirvalima su oblasti, kad bljude država u pogibelji, obećavali kojetinu, kao n. pr. 1848., ali su jih pak pritili, kad je pogibelj minula. Možda i zato, jer nismo donila odlučno zahtjevali svoja prava. Govornika su askupljeni pozorno slušali i često su odobravali. Bili su osobito oduševljeni za to, da moraju svi izbornici zahtjevati od svogjek zastupnika da stoje određeno na temelju ravnopravnosti i da ne popuštaju ni za vlas. Iz dr. Potčića govorio je prof. Spinelli. Nadovezujut na ono što je rečao predgovornik, kako su naime oblasti obećavale god. 1848., kad bljihu u pogibelji Hirvalima kojetinu, a onda ih crnom nezahvalnosti platili; spomenuo je, da to ne bljahu samo Hirvali preto mesta, osi u Banovine, nego Hirvali istre, na koje su carake oblasti po eretnicima i drugima apelirale, da brane svoju grudu proti budžincima, oni Hirvali, proti Talijanima, pak tako su i oni istarski Hirvali bili nagradjeni tim, da se ih je izručilo ne milost i nemilost Talijanima. Zatim je govorio o seprilitama monarhije, kojima se loma trudni utrok u neosnovnom dualističkom uređenju monarhije, te u hrvatskoj politici, koja je protutečnica, dokle proti vlasti naroda u monarhiji. Orasla kako je, mada ne dugo, već. Da prekinjem mora dodati. Za te premeđene mornare bili prisjećeni. Morno ne samo znati, nego i kod svake prigode pušteni, naročito i kod predstava svih ljudi, da mno Hirvali i da budemo da kao ljetovi vježbamo sa svojim bratima po štrci i jeduči hranom. I hranom, mno mornare su generali preuzeći mornare, sprečili su nad punopravljom oblasti, te mno portofinali.

Kao treći nastupao je dr. Orel, te je bio i na posljedu odbrana i zgrinut na posljednjem. A Erola, svih mno je latinski,

napis „pravednost je temelj državama“, ali te pravednosti naprama Hrvatima, gdje god oni bili, nema, pa nema ni u Istri.

Na hrvatski sami, sobom razumljivi pozdrav sa strane načelnika Volosko-Opatijskoga talijanskog ministru izvanjskih poslova, grknuti su talijanska novina u monarhiji i u Italiji upravo bezobrazno. Na taj talijanski bezobrazluk treba odgovoriti kod predstojećih izbora tim, da svi dodjemo glasovat kao jedan za predložnike političkoga društva za Hrvate i Slovence u Istri, te da pokazuemo, kako je Istra hrvatska odnosno slovenska. Odtkol su predloženi kandidati, otdad je svaki svijestan Hrvat i Slovenc dužan dati glas za nje. Spominje prisutne kandidate, a skupština ih burno pozdravlja.

Uz kiju, koja je celi dan lievala kao iz kabla, bilo je dosta ljudi, a ti bijohu takovi, da bi čovjek imao želju govoriti njim celi dan. Ljudi bistrari, osvjeđeni koji čitaju svaki dan, kao da su zebok rieci sve trojice govornika i svaku razumjeli, a dr. Potčić njim je još govorio, kako su roditelji dužni učiće i upoznati svojoj djeci klice postanja i čudoroda, kao i ljubavi do jezika, po kojem je svak narod one što je. Spomenuo je i neke naputke za izbore.

Skupština je prošla upravo u uzornom redu, a skupština su se još neko vremena međusobno zabavljali.

Pazinski kotar

Trejezdni nadpis na željeznim postajama u Pazinu. Uprava državnih tehničica u Primorju učinila se je napokon — i to nakon dugotrajnog motjakanja, raznih upita i predloga — svoje dužnosti, te je dala na željezničkoj postaji u Pazinu uz njemačko-talijanski takodjer, ugarski nadpis. Do sada se je naime na toj postaji kočio uz talijanski nadpis Pissino aredovečni nadpis „Mitterburg“, što ga ne poznaj ni povjet ni narod i proti kojemu su Hrvati ovakv prosjedovali.

Sada glasi tež podpuni nadpis: Mitterburg-Pissino-Pazin. Pazinski kralj ustali su u poznatom tracanskom smotritu proti hrvatskom nazivu, jer da je izmisljen i novo stvoren i da mu nema abeceda na kojemu na onoj postaji. Dokaz za to je ravno nemaju, jer je poznato čitavom svetu, da je občina Pazin, da je kolar Pazin i ogromna vjetina putujućeg občinstva hrvatskog naroda i Jesika. Kralj je zaudara njemački Mitterburg, jer znade da tamo nema Niemaca niti mu može njemčiti narod skoditi, ali ga bode u oči hrvatski nadpis, koji dokazuje i hrvatskim načinom, da je Pazin bio od starine i da će biti i u dalekoj budućnosti hrvatski.

Porečki kotar

Porečki kotar Vilenado. Kako bježe javljeno u prošlom broju ovog lista, obdržavao te vijećešta Podravica Bratice Sv. Cirila i Metoda dne 17. tek. m. avoje državni pleb u kotor naše mije Bratice. Početak će biti u 3 i pol sati poslije podne. Ustanova za članove 40 para, za udjelovare K 120, a dečaci 20 para. U sljedeću neugodnog vremena obdržavat će se isti pleb u sjednici vijeća.

Dokle na 17. maja neka početi sve, mnočko i šenkovo, staro i mlado u Ferisce.

Odbor.

Koparski kotar

Istorsko austrijsko vladivo reče. 1. Matija Šestorac, kapetan-dekan i narodni komisaar za IL kralja Franta Karla (izvještaj članica) kako zna;

1. Dne 17. c. m. po podne na Petak i u Kraljevom (članica Šestorac)

2. Dne 18. c. m. po podne u Svetome Gorskem (članica Šestorac).

čenike „Triester Wochenblatte“ i talijske lire.

Uz to mi se log njemačko talijanskog saveza u Istri ni ne bojimo, dapaće imu jednu utješljivu stranu za nas, i to, da je „talijanstvo“ Istre bilo unjutro stvoreno po državnim oblastima Austrije i da „talijanstvo“ Istre po samim Talijanima ne može više obstojeti pak podplaćuju i kupuju ono malo Niemaca u Primorju nebi li barem nesto spasili od onog unjutnjeg i razvikanog „talijanstva“ koje se raspada a Istra vraća svom naravnom karakteru, slavensku.

Toliko smo imali da rečemo o tom divljem braku Talijana i Njemaca u Primorju, koji obстоji jedino u jednakoj protivnosti i mražnji proti nama, dok se međusobom Talijani i Niemci gledaju i mrzne još gore nego pas i mačka. Zato nek se slati kako i koliko hode, ali ne možemo niti smijemo dopustiti, da carski namjesnik u Tratu ta kovim našim neprijateljima i elementima, koji se eto zdržuju sa talijanskom i redom, drži u Tratu tim Niemcima oduševljenu nazdravicu zeljeć im što slijajaju napredak kličnju im na koncu poznati pangermanski „Gott Heil“!

Promaknuće na čast doktora. Na hrv. svećinistvu u Zagrebu bio je proslavljen dan promaknutju na čast doktora prava našeg mladi zemljak svrš. pravnik gosp. Stojan Brajta. Čestitamo srdačno!

Is akad. društva „Istra“. Hrv. slov. akad. društvo „Istra“ darovali su: sl. Poglavarstvo kralj. i grada Zagreba, 50 K; sl. gradsko Poglavarstvo, Koprivnica, 20 K; gg. Fran Matješić, zam. nadzornik, Trsat; Dr. Ivo Zuccon, Pula po 10 K; gg. prof. Matko Mandić, Trsat; Dr. Josip Šebesta i Ivan Novák, Pazin po 5 K.

Blagonskonično darovateljima najtoplija hvala! Blagajnik.

Odljevanje. Onomadne vratio se je trčansko-koparski biskup previjestlji gosp. Dr. Karin iz Rima, kamo se je posao posloniti sv. Ocu papi. Previjestlji biskup domino je sobom — kako čujemo — dvojici talijanskih svećenika avoje biskupije rjetko odljevanje. Ispostavio im je naime ljubicatu svećeničkog ruha, koje imaju pravo nositi kao tajničici Njegove svetosti. Sto je to odljevanje zapalo baš drojicu talijanskih svećenika, a nijednoga od slavenih, koji su još uvijek u vjetrinu u biskupiji, bit će uzrok, da se je smatralo sposobnima za takovo odljevanje samo talijanski svećenike. Mi doduše nemamo prava, da se pritimo ni u pravo predlaganja previjetlog biskupa a još manje u pravo imenovanja Njeg. svećenika, ali moramo, da podvojimo o tom, da li su od likovani baš najposobniji i najvrjedniji tog odljevanja. Dapaće, što se jednoga od odljevanja dice t. j. rimskoga doktora i c. kr. profesora u Tratu g. Mionia, uvezeni smo duboko, da on toga odljevanja nije vredan ni doštojan.

Taj g. rimski doktor poznat je neštem čitateljima već odavna kao vlastnik i urednik katoličkog lista „L'amico“ u kojem je često izlio svoju tuč na sve, što je Slavenima milo i sveto. Trčanski slaveni listovi perculati su ga optovorno zbog njegove strasti, mrkoje i fanatizma. To ga je, koliko u svojem listu, toliko lioće u svojem djelovanju preli Slavenima, opotovano istezao. Svoju strast i svoj fanatizam poticao je najasnije povodom poznatog pogreba pokojnog vjeroučitelja g. Jadića, kadno se je ponio tako prости i oduron, da se u tom nebi mogao u njime smjeriti ni najniži trčanski fakin.

Previjestlji biskup prediočio je daleko na odljevanju toga zgrinjetca, jer ga nije valjda poznavao ili se nije pobrinuo, da se o njemu točno informira, ali mi ga uvjeravamo, da je odljevanje strastvenoga i zgrinjenoga talijanskog političara, kojega ovim pozivamo, da nas posove pred sud, gdje ćemo mu za navedeno rado odgovarati.

Koza sa jaretom

(malada, bijele), deje dnevno do 3 litre miljaka prodaja se: Ivan Peropat, Pala, Veli Vrh 407.

ALFA
Brzi stroj za parenje krme za blago jest najbolji parionik cijelog svijeta.
Patentovan! posebna naprava za pečenje rakije i šljivovice.
Naprava za isparavanje posuda od vina i pive. — **ONORITO ZA KUHANJE BOJA.**
Dion. društvo **ALFA SEPARATOR** BEČ, XII/3.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Puntu,

Plovđbeni red počin od 1. listopada do 31. prosinca t. g.

Redovite pruge po Kvarneru. Punt-Krk-Šibenik-Mali Lošinj-Riška, svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Riška svake srijede i subote tamo, petak i utork natrag.

Riška - Opatija - Lovran - Rab svaki petak tamo i natrag.

Riška - Opatija - Bell - Krk - Punat - Baška - Rab - Lošinj - Mali Lošinj (luka sv. Martin) Nevjese svake srijede tamo, tevirak natrag.

Riška - Cirkvenica - Baška - Rab - Lošinj - Mali Lošinj svaki ponедjeljak tamo, utork natrag.

Vrbnik-Šilo-Cirkvenica svaki dan tamo i na utrag, utork produljenje do Rieke.

Plovđbeni redovi badava i franko.

Glavno odpravništvo: na Rieci Riva Crioforo Colombo 4, telefon 1284, — u Opatiji na gatu u vlastitom kiosku, telefon 272.

Na obročno isplaćivanje

Cijene bez utakmice!

Upavo priprelo za proljetnu i ljetnu sezonu:

Odijela za gospoduru i gospodje

najnovije vrati, engleska i bečka moda.

Nepromocići ogrtaci za gospodu i gospodje

ukusni i vrlo elegantni.

Cijene umjerene

i kod obročnog tjedanskog odplaćivanja po K 2 ili mjesечnog odplaćivanja po K 8.

Baruch Rausch

ulica S. Felicita br. 4.

Dobro! Jefino! Pravo!

Sirite „Natu Siogu“.

I razna moderna roba za kuću i ženska odjela raznačila uz najbolje cijene.

Jugoslavenska trgovina
F. Stormecki u Čajlu (Štajerska)
br. 814.

Pište go glavni cijenik o vito od stoku stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za narudbe u Srbiju, Bugarsku, Hrvatsku i Ameriku treba novac poslati unaprijed.

Pozor! Pozor!

Veliko skladiste i zaliha

Šivači strojeva za krojače, postolare

Singer šivači stroj za obrt i domaću porabu
K 76.— sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es ka Helios, dvokolice Courir stope K 150.— Gremu se pošilja franko.

Preporuči se: Svojt k svojim
Jos. Dekleva i sin
Gorica, via Municipio 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovratnog bračna iz najboljeg milina po dnevnoj cijeni.

Poslužba brzu i tešku.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - -

POKUĆTVA

Filip Barballié - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 22

Jefino perje za postelje!

1 kg svrba, dobro odlihan s K; boje 2:4 K; prva vrst poluči 2:6 K; bijelo 4 K; bijelo, poluhlađeno 5:10 K; 1 kg najfinije, kao anigr bijelo, odlihan 6:40 K, 8 K; 1 kg poluhlađeno, 6 K, 7 K; bijelo fine po K; najfinije prsno poluhlađeno po K.

Kod narudbe od 5 kg franko.

U gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog zankinga. svaki 80 cm dug, 50 cm širok, u 2 jastuka. svaki 80 cm dug, 60 cm širok, napunjeno s novim, svim, vrlim, vremenskim poluhlađenim perjem 16 K; polu poluhlađeno 10 K; perje 24 K; poluhlađeno 16 K; perje 14 K; perje 12 K. Jastuk po 5 cm dug, po 5 cm širok 470, 520, 570 K. Podperine od žute prstene tamne 180 cm dug, 110 cm širok, 160 cm visina i 140 cm. Narudba po perje potam od 16 K jastuka. Luka za zamjenu u 20 cm visine i 140 cm. Kada je ne dođe vrata se mreže. — Glavni bedeve i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Česka.